

ANTI-PESTPROTOCOL

De school een veilige haven

S.G. De Rooi Pannen Tilburg vmbo

Dr. Ahausstraat 1
5042 EK TILBURG
013-5002400
www.derooi pannen.nl

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	3
2.	Definitie van pesten	5
3.	Het pestprotocol	6
4.	Taken en verantwoordelijkheden medewerkers	8
5.	Digitaal pesten ofwel cyberpesten	10
5.1	Vormen van cyberpesten	10
5.2	De aanpak van cyberpesten	11
6.	Bijlagen	12
	Bijlage 1: Schema voor de aanpak pesten	12
	Bijlage 2: Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten	13
	Bijlage 3: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	14
	Bijlage 4: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	15
	Bijlage 5: Anti-pestcontract	16
	Bijlage 6: Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten	18

1. Voorwoord

Anti-pestprotocol SG De Rooi Pannen, Tilburg vmbo

Het pestprotocol van SG De Rooi Pannen, Tilburg vmbo, vormt een leidraad voor het handelen van medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers bij pestgedrag. Het protocol heeft tot doel bij te dragen aan een veilig, pedagogisch verantwoord schoolklimaat waarin ieder individu zich gerespecteerd en gewaardeerd voelt.

In onze visie willen we dat elke leerling en elke medewerker op onze school zichzelf kan zijn. De belofte om te werken vanuit de waarden uit ons schoolplan "je wordt gezien", "sfeer is alles" en "iedereen gelijk" wordt ook waar gemaakt met dit protocol. Een veilige omgeving, hoge verwachtingen, plezier en vertrouwen vormen de basis om tot leren en ontwikkeling te komen. Dit protocol draagt bij aan een positief en stimulerend klimaat (Schoolplan 2023-2027).

Door regels en afspraken expliciet vast te leggen,

wordt duidelijkheid geboden over de gezamenlijke verantwoordelijkheid en de wijze waarop ongewenst gedrag wordt voorkomen en aangepakt. Het protocol wordt periodiek geëvalueerd en, indien ontwikkelingen binnen de school daarom vragen, aangepast.

Doelen en Uitgangspunten

De aanpak van pesten binnen SG De Rooi Pannen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Pesten wordt door alle direct betrokkenen – docenten, onderwijsondersteunend personeel, leerlingen en ouders/verzorgers – erkend en beschouwd als een serieus probleem.
2. De school streeft naar een veilig en pedagogisch verantwoord klimaat, waarin pesten als onacceptabel wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel zijn in staat pestgedrag te signaleren en nemen daarin onduidelijkheid stelling.
4. De school beschikt over een directe en duidelijke aanpak bij incidenten van pesten, vastgelegd in dit pestprotocol.
5. Naast curatieve maatregelen investeert de school in preventieve activiteiten, waaronder lessen en projecten gericht op sociale veiligheid en respectvol gedrag.

Communicatie en Samenwerking

Een effectieve aanpak van pestgedrag vereist een constructieve samenwerking tussen school, ouders/verzorgers en leerlingen. Heldere communicatie vormt hierbij de basis. Het overzichtelijke schema voor de aanpak van pesten is te vinden in [bijlage 1](#). De school waarborgt een respectvolle omgangscultuur, zowel tussen medewerkers onderling als tussen medewerkers en leerlingen. Door voorbeeldgedrag te tonen, stimuleren medewerkers een houding van wederzijds respect bij leerlingen. In het schoolplan staat dat wij ouders beschouwen als onze belangrijkste partners bij het begeleiden en ontwikkelen van de leerlingen. In het streven naar vergroten van leerling- en ouderbetrokkenheid is een goed contact met leerling en ouders noodzakelijk. Indien zich problemen voordoen, wordt van de betrokken docent of mentor verwacht dat deze oplossingsgericht handelt, in overleg met ouders/verzorgers en, waar nodig, de schoolleiding. Van ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij het overleg met de school zoeken bij zorgen omtrent het welzijn van hun kind of van andere leerlingen. Hierbij staat het gezamenlijk vinden van een duurzame oplossing centraal. Respectvolle communicatie tussen ouders/verzorgers en medewerkers is hierin een essentieel uitgangspunt.

Van leerlingen wordt verwacht dat zij conflicten in eerste instantie proberen zelf op te lossen. Indien dit niet mogelijk blijkt, dienen zij de mentor of een andere medewerker in vertrouwen te nemen.'

Conclusie

De bestrijding en preventie van pestgedrag is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers. Door consequent en eenduidig te handelen en door voorbeeldgedrag te tonen, wordt een schoolcultuur bevorderd waarin pesten geen plaats heeft. Dit anti-pestprotocol biedt hierbij het kader en de richting voor zowel preventief handelen als het adequaat reageren op incidenten.

2. Definitie van pesten

Wat is pesten?

We spreken van pesten wanneer een leerling herhaaldelijk en doelbewust wordt bedreigd, buitengesloten of gekleineerd. Pesten is een vorm van geweld en heeft ernstige gevolgen voor het slachtoffer én voor de veiligheid in de groep. In een klas waar gepest wordt, voelen uiteindelijk alle leerlingen zich minder prettig. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Pestgedrag speelt zich vaak verborgen af en is daardoor moeilijk te signaleren. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van leraren, ondersteunend personeel, ouders en leerlingen om het te herkennen en aan te pakken. Leerlingen moeten weten dat ze altijd hulp kunnen vragen bij volwassenen in de school. Voor mentoren betekent dit dat zij actief werken aan een positieve groepsfeer en duidelijke afspraken maken en bewaken.

Soorten pesten

Pesten kan op verschillende manieren plaatsvinden, bijvoorbeeld:

- **Met woorden:** schelden, treiteren, dreigen, gemene berichtjes sturen.
- **Lichamelijk:** duwen, schoppen, slaan of aan haren trekken.
- **Uitsluiting:** doodzwijgen, negeren of buitensluiten bij activiteiten.
- **Achtervolgen of intimideren:** opjagen, klemzetten, opsluiten.
- **Stelen en vernielen:** spullen afpakken, beschadigen of vernielen.
- **Cyberpesten:** via sociale media, apps of games beledigen, buitensluiten, roddels verspreiden of iemand online belachelijk maken.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer risico om gepest te worden dan anderen. Dit kan te maken hebben met hun uiterlijk, gedrag, interesses of manier van communiceren. Pesten ontstaat vooral in onveilige situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te kiezen.

Leerlingen die gepest worden, vertellen dit niet altijd thuis of op school. Schaamte, angst voor verergering van het pesten of het gevoel dat het “klikken” is, kunnen hierbij een rol spelen.

Er zijn signalen die kunnen wijzen op pesten, zoals:

- Niet meer naar school willen of slechtere schoolprestaties;
- Geen vrienden meer meenemen of niet meer worden uitgenodigd;
- Vaak spullen kwijt of beschadigd;
- Lichamelijke klachten zoals hoofdpijn, buikpijn of blauwe plekken;
- Slaapproblemen, nachtmerries of gedragsveranderingen thuis.

De school vindt het belangrijk om deze signalen vroegtijdig te herkennen. Medewerkers tonen interesse, luisteren naar leerlingen en nemen zorgen serieus. Zo kan tijdig ondersteuning worden geboden en kan het pesten worden gestopt.

De pester

Pesters nemen vaak een dominante positie in de groep in en lijken daardoor populair. Deze positie is meestal gebaseerd op stoer of intimiderend gedrag. Achter dit gedrag schuilt vaak onzekerheid. Door anderen kleiner te maken, proberen pesters zichzelf groter te laten lijken.

Pestgedrag kan verschillende oorzaken hebben, zoals problemen in de thuissituatie, gevoelens van anonimiteit, machtsstrijd in de klas, tegenvallende schoolprestaties of een gebrek aan zelfstandigheid. De school neemt pestgedrag altijd serieus en maakt duidelijk dat dit niet wordt getolereerd.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers doen soms mee aan pesten om zelf geen slachtoffer te worden of omdat zij denken dat dit hun positie in de groep versterkt. Ook kan angst om vrienden te verliezen een rol spelen. De meerderheid van de leerlingen grijpt niet in, maar voelt zich daar vaak ongemakkelijk bij.

De school verwacht van alle leerlingen dat zij bijdragen aan een veilige en respectvolle sfeer. Dit betekent dat zij pestgedrag niet alleen vermijden, maar het ook signaleren en melden wanneer zij het zien gebeuren.

3. Het pestprotocol

Het pestprotocol van SG De Rooi Pannen, Tilburg vmbo, vormt de gezamenlijke verklaring van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat pestgedrag binnen de school niet wordt geaccepteerd en altijd volgens een vooraf bepaalde werkwijze wordt aangepakt.

Preventieve maatregelen

Aan het begin van elk schooljaar bespreekt de mentor de algemene regels en afspraken met de klas, waarbij duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen plagen en pesten. Er wordt benadrukt dat het melden van pestgedrag geen klikken is, maar juist een vorm van hulp vragen of bieden.

In alle leerjaren, van klas 1 tot en met klas 4, wordt tijdens mentorlessen aandacht besteed aan het thema pesten. In klas 2 volgen alle klassen samen met de mentor een training “Positieve Sfeer in de klas” verzorgd door het IMW.

Tevens neemt de school deel aan de landelijke Week tegen Pesten, waarbij mentoren gebruik kunnen maken van diverse oefeningen en gespreksvormen. Indien daartoe aanleiding is, kan een mentor of docent expliciet aandacht besteden aan pestgedrag in een groepsgesprek. Daarbij worden de rollen van alle betrokkenen benoemd, zodat inzichtelijk wordt hoe de groepsdynamiek bijdraagt aan het probleem.

Van deze gesprekken worden aantekeningen gemaakt. Deze worden door de mentor vastgelegd in het leerlingvolgsysteem, zowel bij het dossier van de pester als bij dat van het slachtoffer. Op deze manier ontstaat structureel inzicht in de situatie en de voortgang van de aanpak.

De vijfsporenaanpak

Door aansluiting bij het Nationaal Onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de zogenoemde vijfsporenaanpak. Deze aanpak richt zich op vijf verschillende niveaus, zie [bijlage 2](#).

Algemene verantwoordelijkheid van de school

De schoolleiding, mentoren en docenten beschikken over voldoende kennis van pestgedrag en de aanpak ervan en werken actief aan een beleid dat de veiligheid van leerlingen waarborgt.

Steun aan de leerling die gepest wordt

Het probleem wordt altijd serieus genomen en er wordt zorgvuldig onderzocht wat er precies is gebeurd. Vervolgens wordt overlegd over mogelijke oplossingen en kan begeleiding worden geboden door de anti-pestcoördinator.

Steun aan de leerling die pest

De pester wordt geconfronteerd met zijn of haar gedrag en de gevolgen daarvan voor zowel het slachtoffer als de groep. Daarbij wordt getracht de achterliggende oorzaken van het pestgedrag in kaart te brengen en wordt gewezen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar kan worden in het gedrag.

Betrekken van de middengroep

De mentor bespreekt pestgedrag in de klas en maakt de rol van alle leerlingen – pester, slachtoffer, meelopers en stille getuigen – inzichtelijk. Samen met de groep wordt gezocht naar oplossingen en naar mogelijkheden om de situatie te verbeteren. Deze gesprekken worden op een later moment opnieuw opgepakt om de voortgang te bespreken.

Steun aan ouders/verzorgers

De zorgen van ouders/verzorgers worden serieus genomen en zij worden actief betrokken bij de aanpak van pestgedrag. De school werkt met hen samen en voorziet hen van adviezen over hoe om te gaan met hun kind, ongeacht of dit kind pest of gepest wordt. Indien nodig wordt doorverwezen naar deskundige hulpverleners. Daarbij wordt erkend dat ouders van gepeste kinderen soms moeite hebben met het idee dat hun kind zelf ook

begeleiding nodig heeft. Toch is het van belang dat een kind zich niet alleen beschermd voelt, maar ook geaccepteerd, weerbaar en zelfverzekerd. Begeleiding of training kan hieraan bijdragen.

Naast de vijfsporenaanpak worden er andere preventieve en curatieve maatregelen genomen.

Curatieve maatregelen

Indien de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, zorgen de leerlingcoördinator en de mentor gezamenlijk voor een passende maatregel. Hierbij wordt gekeken naar de ernst en de herhaling van het gedrag. Een van de mogelijke maatregelen is deelname aan **De Rooi Pannen-week**, waarin de leerling wordt begeleid om te werken aan reflectie, verantwoordelijkheid en positief gedrag. Het doel van de maatregel is om de sociale veiligheid binnen de groep te herstellen en de leerling te ondersteunen in het aanleren van gewenst gedrag.

Wanneer dit verplichte pestproject geen blijvende verbetering oplevert, volgt een schorsing van een dag, die bij herhaling kan worden opgevoerd tot een meerdaagse schorsing. Indien de leerling ondanks alle inspanningen blijft volharden in ongewenst pestgedrag en geen perspectief op verandering biedt, kan de school overgaan tot schoolverwijdering. In dat geval kan de school geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen.

4. Taken en verantwoordelijkheden medewerkers

Het voorkomen en bestrijden van pesten is een gezamenlijke opdracht van alle betrokkenen binnen en rondom de school. Een heldere taakverdeling is noodzakelijk om pestgedrag effectief te signaleren, bespreekbaar te maken en aan te pakken. In het onderstaande wordt uiteengezet welke verantwoordelijkheden liggen bij leerlingen, mentoren, vakdocenten, de anti-pestcoördinator, de schoolleiding en de ouders/verzorgers.

Ouders

Ouders en verzorgers hebben, samen met de school, een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een veilig en respectvol schoolklimaat. Van hen wordt verwacht dat zij signalen van mogelijk pestgedrag serieus nemen en dit tijdig bespreken met de school. Daarnaast ondersteunen zij hun kind in het aangaan van positieve en respectvolle relaties met klasgenoten.

De school rekent op open communicatie en samenwerking met ouders, zowel wanneer hun kind wordt gepest als wanneer hun kind pestgedrag vertoont. Alleen door gezamenlijk op te treden kan pestgedrag effectief worden aangepakt en wordt herhaling voorkomen.

De vakdocenten

Als vakdocenten pesten waarnemen of het vermoeden hebben dat er sprake is van pesten, geven zij dit door aan de mentor, die vervolgens de nodige ondersteuning in gang zet.

Bij hulp over een pestcasus kunnen de docenten terecht bij de leerlingcoördinator. Bij persoonlijke casussen of medewerkers die gepest worden, kunnen de docenten terecht bij de adjunct-directeur of de vertrouwenspersoon.

De mentor

Wanneer pesten plaatsvindt binnen de klas, spreekt de mentor eerst afzonderlijk met zowel de gepeste leerling als met de pester. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de gespreksleidraden die te vinden zijn in [bijlage 3](#) voor de gepeste leerling en [bijlage 4](#) voor de pester. Daarna volgt een gezamenlijk gesprek waarin afspraken worden gemaakt om het pestgedrag te stoppen. De mentor bespreekt meteen welk vervolgtraject in werking treedt als het pesten toch doorgaat.

Daarnaast richt de mentor zich op het herstellen van de groepssfeer door het onderwerp met de klas te bespreken en te benadrukken dat ieder groepslid verantwoordelijkheid draagt voor een veilige omgeving. Wanneer het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag bij de leerlingcoördinator. Deze ontvangt het dossier met gebeurtenissen en afspraken en stemt het verdere traject af met de antipestcoördinator.

De leerlingcoördinator

Wanneer de mentor een pestcasus niet opgelost krijgt binnen de eigen klas, komt de casus bij de leerlingcoördinator te liggen. Zowel de mentor als de leerlingcoördinator hebben een uitvoerende functie in de aanpak van pesten en onderhouden contact met de ouders. De leerlingcoördinator kan contact opnemen met de anti-pestcoördinator en samen een plan opstellen om het pesten te stoppen. Ook heeft de leerlingcoördinator de bevoegdheid om een eendaagse schorsing te verstrekken.

Daarnaast hebben de mentor en de leerlingcoördinator wekelijks overleg over de klas, waarin de sociale veiligheid en het groepsklimaat worden besproken. Tijdens dit overleg is het belangrijk dat signalen van pestgedrag vroegtijdig worden gedeeld, zodat er tijdig passende maatregelen kunnen worden genomen en escalatie wordt voorkomen.

De anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator heeft vooral een coördinerende rol en draagt bij aan een sociaal veilig schoolklimaat. Hij of zij ondersteunt mentoren en leerlingcoördinatoren in de uitvoer van het anti-pestprotocol. De anti-pestcoördinator komt in beeld tijdens de Week tegen Pesten en speelt een actieve rol in het organiseren en stimuleren van activiteiten die bijdragen aan een veilig en positief schoolklimaat.

Daarnaast geeft de anti-pestcoördinator trainingen en voorlichtingen aan zowel leerlingen als personeel over pestgedrag, preventie en sociale veiligheid. De coördinator wordt ook betrokken op het moment dat een anti-pestcontract moet worden ondertekend, en ziet toe op een zorgvuldige uitvoering van de gemaakte afspraken. Voor het anti-pestcontract zie [bijlage 5](#).

De adjunct-directeur

De adjunct-directeur heeft geen directe rol in de aanpak van pestgedrag. De begeleiding, signalering en eerste stappen in het pestprotocol liggen bij de mentoren, docenten en het ondersteuningsteam. De adjunct-directeur komt pas in beeld wanneer de situatie zodanig ernstig is dat er sprake is van mogelijke schorsing, of wanneer een docent of teamlid behoefte heeft aan aanvullende ondersteuning of besluitvorming op managementniveau. In die gevallen biedt de adjunct-directeur ondersteuning bij het nemen van maatregelen en zorgt voor de juiste opvolging binnen het schoolbeleid. Dit initiatief dient wel vanuit de medewerkers zelf te komen en niet vanuit de adjunct-directeur. Een meerdaagse schorsing of verwijdering van school loopt altijd via de adjunct-directeur.

Bovendien is de adjunct-directeur de leidende persoon voor aanpassingen in het anti-pestprotocol, die hij vervolgens met de anti-pestcoördinator bespreekt.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon heeft als rol het opvangen van de klachten van ontevreden ouders over de aanpak van de pestcasus. Via de vertrouwenspersoon komen deze klachten terecht bij de adjunct-directeur.

5. Digitaal pesten ofwel cyberpesten

5.1 Vormen van cyberpesten

Sociale media

Jongeren communiceren dagelijks via sociale media zoals YouTube, Instagram, Snapchat, WhatsApp en TikTok. Deze platforms spelen een grote rol in hun sociale leven. Daarbij is zichtbaar dat beeldmateriaal steeds belangrijker wordt en dat contacten zowel één-op-één als in groepen plaatsvinden. Met één handeling kan beeldmateriaal in korte tijd met een grote groep worden gedeeld.

Beeldpesten

Een specifieke vorm van cyberpesten is beeldpesten. Hierbij worden foto's of video's zonder toestemming van de betrokkene doorgestuurd of online geplaatst. Soms worden beelden bewerkt (*faking*), waardoor de inhoud kwetsend of beschamend wordt.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Het verspreiden van naaktfoto's of intieme video's.
- Het digitaal bewerken van foto's om iemand belachelijk te maken of te vernederen.
- Het zonder toestemming publiceren van compromitterende beelden van leerlingen of medewerkers, bijvoorbeeld op TikTok of YouTube.

Beeldpesten is geen officieel juridisch begrip, maar kan – afhankelijk van de ernst en context – worden aangemerkt als stalking, smaad of laster.

Sexting

Sexting betekent het online delen van seksueel getinte berichten, foto's of video's. Dit gedrag kan onderdeel zijn van het normale experimenteergedrag van jongeren, maar het brengt ook risico's met zich mee, vooral wanneer beelden worden doorgestuurd of zonder toestemming worden verspreid.

Volgens de wet kan het verspreiden van seksueel beeldmateriaal van minderjarigen vallen onder kinderpornografie. In de praktijk wordt echter onderscheid gemaakt tussen vrijwillige sexting en situaties waarin sprake is van misbruik of dwang.

Strafbare situaties

Er is sprake van een strafbaar feit wanneer:

- De beelden onder dwang zijn gemaakt;
- De beelden zonder medeweten of toestemming van de betrokkene zijn verkregen;
- De beelden worden gebruikt om te pesten, te chanteren of openbaar te maken.

In dergelijke gevallen zal de school in overleg met ouders en, indien noodzakelijk, met politie en het Openbaar Ministerie handelen.

Beeldverspreiding

Hét grote probleem bij cyberpesten is de snelle en moeilijk te beheersen verspreiding van beeldmateriaal.

- De eigenaar van een platform is vaak lastig te bereiken, waardoor compromitterende foto's of video's niet direct kunnen worden verwijderd.
- Beelden kunnen eenvoudig worden gekopieerd en opnieuw geplaatst, waardoor verspreiding vrijwel niet te stoppen is.
- Aangifte doen bij de politie biedt niet altijd een directe oplossing. Het verwijderen van alle beelden kan bovendien bewijsmateriaal vernietigen, terwijl een onderzoek vaak weken duurt.

Mogelijke gevolgen

Cyberpesten kan ernstige gevolgen hebben voor alle betrokkenen. Dit kan leiden tot:

- Juridische gevolgen voor de betrokkenen;
- Ongewenste media-aandacht;
- Reputatieschade voor de school.

5.2 De aanpak van cyberpesten

STAP 1: Het probleem definiëren

Breng eerst duidelijk in kaart wat er precies aan de hand is en wat de impact is op het slachtoffer en de omgeving. Wanneer er sprake is van grooming, druk of dwang, is het belangrijk dat het slachtoffer zo min mogelijk wordt ondervraagd over details om verdere beïnvloeding of herbeleving te voorkomen.

- Raadpleeg het slachtoffer en de ouders om hun wensen en behoeften te inventariseren.
- Betrek de leerlingcoördinator bij het proces.
- Bepaal wat er nodig is om het slachtoffer weer een gevoel van veiligheid te geven.
- Onderzoek of psychologische ondersteuning wenselijk is.
- Ga na of er sprake is van een mogelijk strafbaar feit. Een overzicht van relevante delicten is te vinden in de brochure van de politie over **sociale media en schoolveiligheid**: [link naar politiebrochure](#).

Overleg indien nodig met de politie en bepaal samen met ouders of het wenselijk is om aangifte te doen of een melding te maken.

STAP 2: Actie ondernemen

De eerste reactie zal vaak zijn om het schadelijke beeldmateriaal zo snel mogelijk te laten verwijderen. In de praktijk blijkt dat lastig:

- Bedrijven die de beelden hosten zijn vaak moeilijk te bereiken.
- Alleen beelden die als kinderporno kunnen worden aangemerkt krijgen directe prioriteit; in andere gevallen is het vaak onduidelijk of de gebruiksvoorwaarden zijn overtreden.
- Wanneer materiaal al is verspreid onder individuele gebruikers, is volledige verwijdering vrijwel onmogelijk.

Bedenk bovendien dat het verwijderen van beeldmateriaal kan leiden tot verlies van bewijsmateriaal. Handel daarom zorgvuldig en overleg altijd eerst.

Aanbevolen stappen:

- Raadpleeg de plaatselijke politie.
- Neem contact op met **Meldknop.nl**.
- Bel **HelpWanted.nl** via 071-5162900 voor advies en ondersteuning.
- Voor eventuele extra hulpmiddelen zie [bijlage 6](#).

STAP 3: Communiceren met de ouders

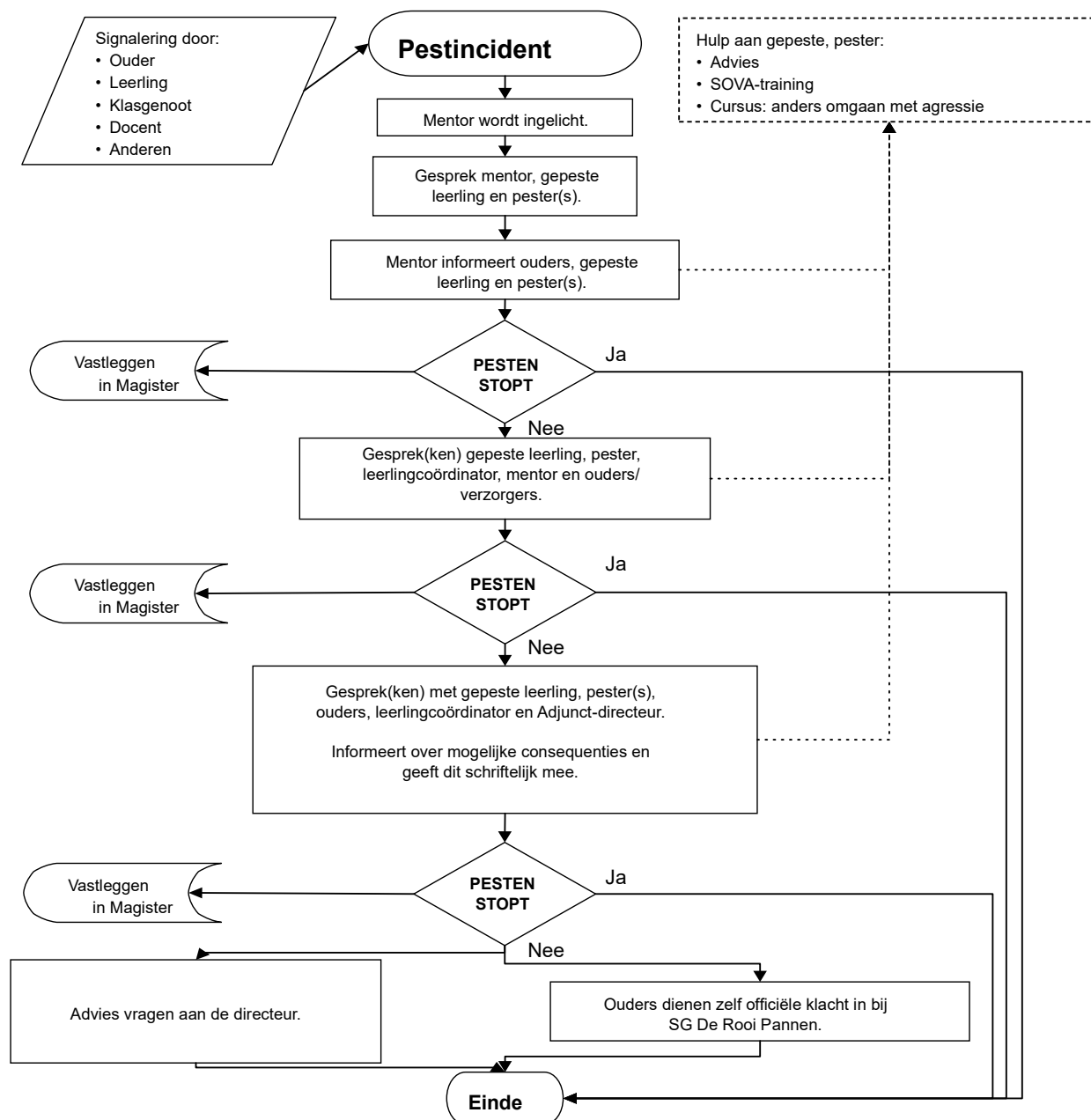
In de communicatie met ouders is maatwerk essentieel. Sommige slachtoffers of ouders verlangen een openbaar excuus van de dader, bijvoorbeeld via sociale media, terwijl anderen juist volledige discretie wensen. Adviseer ouders en leerlingen om niet online te reageren; dit vergroot het risico op escalatie en kan leiden tot verdere verspreiding of onthulling van de identiteit van het slachtoffer.

Houd rekening met oplopende emoties, zeker wanneer de dader bekend is. Ouders kunnen geneigd zijn uit boosheid zelf actie te ondernemen, bijvoorbeeld door publiekelijk te reageren of wraak te nemen. Leg uit dat dit onwenselijk én strafbaar kan zijn.

Wees voorbereid op vragen of reacties via sociale media, ook aan de school. Zorg dat er heldere statements zijn opgesteld en dat iemand binnen de school verantwoordelijk is voor het monitoren en beantwoorden van online berichten.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Schema voor de aanpak pesten

Bijlage 2: Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

- *Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.*
- *Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.*
- *Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.*
- *De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:*
  - o *Het werken met de 'vijfsporenaanpak';*
  - o *Het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;*
  - o *Het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten; o een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;*
  - o *Het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het*
  - o *Pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen; o het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;*
  - o *Het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.*
- *De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest ®) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.*
- *Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en op middels een link op de website van de school.*
- *Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.*

Naam en plaats van de school: .....

Getekend namens:

Bevoegd gezag Directie/personeel

.....

Medezeggenschapsraad Ouderraad/oudervereniging Leerlingenraad

.....

Bijlage 3: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Stap 1: Feiten vaststellen

- Vraag of het pesten daadwerkelijk plaatsvindt.
- Bespreek wie erbij betrokken zijn en of er meerdere pesters zijn.
- Breng in kaart waar en hoe vaak het gebeurt en hoe lang dit al speelt.
- Ga na of ouders of andere volwassenen op de hoogte zijn.
- Vraag wat de leerling zelf al heeft geprobeerd en of er klasgenoten steun bieden.
- Bespreek wat de leerling zelf wil bereiken.

Stap 2: Aanpak bespreken

- Bespreek hoe de leerling communiceert met anderen.
- Sta stil bij de rol van lichaamstaal.
- Vraag hoe de leerling gevoelens uit en bespreekbaar maakt.
- Onderzoek of de leerling beschikt over voldoende weerbaarheid en welke vaardigheden versterkt kunnen worden.

Stap 3: Zelfvertrouwen versterken

- Benoem dat gepeste leerlingen vaak onterecht denken dat er iets mis met hen is.
- Maak duidelijk dat niemand het recht heeft een ander klein te maken.
- Leg de nadruk op het versterken van zelfvertrouwen en eigen kracht.

Bijlage 4: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Stap 1: Confronteren met gedrag

- Benoem concreet welk gedrag is waargenomen en welke gevolgen dit heeft voor de ander.
- Blijf bij de feiten en vermijd interpretaties of beschuldigingen.
- Wees duidelijk in wat je niet accepteert, maar behoud respect voor de leerling als persoon.
- Blijf specifiek (noem de situatie) en richt je op verandering van gedrag.

Stap 2: Achterliggende oorzaken bespreken

- Vraag waarom de leerling dit gedrag laat zien en wat hij of zij ermee probeert te bereiken.
- Onderzoek wat het pestgedrag de leerling oplevert en welke gevoelens erachter kunnen zitten.
- Maak duidelijk dat het gedrag een gebrek aan empathie toont en bespreek hoe dit verbeterd kan worden.
- Wijs zo nodig op de mogelijkheid tot extra ondersteuning, bijvoorbeeld door de anti-pestcoördinator.

Stap 3: Duidelijkheid over vervolgstappen

- Leg helder uit dat het pestgedrag moet stoppen.
- Bespreek welke stappen volgen als het gedrag zich herhaalt.
- Maak concrete afspraken en leg deze vast.

Bijlage 5: Anti-pestcontract

Voor de printversie, klik op [deze link](#).

Te tekenen door de pester

Ondergetekende, ...(naam), leerling van klas .....
van De Rooi Pannen Tilburg vmbo, verklaart hierbij zich te houden aan onderstaand contract.

Alle handelingen, verbaal, via lichaamstaal en andere handelingen, die uitgelegd kunnen worden als 'pesten' van die leerling(en), die in verband hiermee bekend zijn bij de adjunct-directeur, worden door ondergetekende vanaf heden achterwege gelaten.

Bij het verbreken van dit contract wordt de kwestie doorverwezen naar de vertrouwenspersoon van de school.

Deze vertrouwenspersoon wijst de ouders op de mogelijkheid om een officiële klacht in te dienen bij het bevoegd gezag. In het geval de ouders overgaan tot het indienen van een officiële klacht zal de klachtencommissie zich buigen over de sanctie die de leerling zal worden opgelegd.

Aldus overeengekomen

Datum:

Plaats:

..... (handtekening pester)

.....(handtekening mentor)

.....(handtekening adjunct-directeur)

Kopie naar ouder(s), mentor, adjunct-directeur

Te tekenen door de gepeste leerling

Ondergetekende, ...(naam), leerling van klas ..... van De Rooi Pannen Tilburg vmbo, verklaart hierbij zich te houden aan onderstaand contract.

Ondergetekende belooft om zich vanaf heden tegenover de pester zo normaal mogelijk te gedragen en geen handelingen te ondernemen, die kunnen worden uitgelegd als 'uitdagen' van de pester.

Aldus overeengekomen

Datum:

Plaats:

..... (handtekening gepeste leerling)

..... (handtekening mentor)

..... (handtekening adjunct-directeur)

Kopie naar ouder(s), mentor, adjunct-directeur

Bijlage 6: Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten

Pesten in het algemeen

- www.pestten.net , Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.

Cyberpesten/ veilig internetgebruik/ veilige school

- www.stopdigitaalpesten.nl
- <http://www.digitaalpesten.nl> / Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)
- www.digibewust.nl , Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig - gebruik van internet.
- www.ppsi.nl , PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.schoolenveiligheid.nl , Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl , Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

www.mediawijsheidsscholen.nl www.mediawijsheidsscholen.nl